

Temporele relatie tussen fysieke activiteit en stemming in het dagelijks leven:

Op weg naar op de persoon afgestemde interventies om depressieve stemming te voorkomen of te verminderen

Gepubliceerd: 02-12-2011 Laatste bijgewerkt: 30-04-2024

Hoofddoel: 1. Om binnen individuen de temporele patronen van fysieke activiteit en depressieve stemming in kaart te brengen, en hun onderlinge relatie te onderzoeken
Secundaire doelen: 2. Om mechanismen in, en moderatoren van de relatie tussen beweging...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON37420

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

MOOVD studie:
Stemming en beweging in het dagelijks leven

Aandoening

- Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG

Synoniemen aandoening

depressie, depressieve stoornis

Betreft onderzoek met
Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universitair Medisch Centrum Groningen

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Depressie, Fysieke activiteit, Intraindividuele variatie, Stress

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Stemming wordt gemeten met de Positive and Negative Affect Schedule (PANAS), en twee additionele items, namelijk "vrolijk" en "somber". De PANAS is een kort en valide instrument voor de meting van dagelijkse stemming. Fysieke activiteitspatronen worden geregistreerd met een accelerometer, de ActiCal® (Respironics, Bend, OR, USA). De verzamelde data zal worden uitgedrukt in Energy Expenditure (EE) en Metabolic Equivalent of Task (METs). Naast actigrafie wordt er een nieuw ontwikkelde vragenlijst toegevoegd aan het dagboek. Deze bevat items over de aard en context van fysieke activiteit en over motivaties voor beweging.

Secundaire uitkomstmaten

Driemaal daags wordt er speeksel verzameld met behulp van een synthetisch watje (salivet). Hiermee wordt de concentratie van verschillende biochemische stoffen bepaald, waaronder cortisol, alpha-amylase en melatonine, als indicatoren voor respectievelijk HPA-as activiteit, ANS-activiteit en circadiane fase.

Slaapkwaliteit wordt gemeten met een deel van de Pittsburgh Sleep Diary (PSD).

De hoeveelheid en kwaliteit van slaap kunnen namelijk een groot effect hebben op stemming. Andere activiteiten en cognities die fysieke activiteit en stemming beïnvloeden, zoals sociale interactie, belangrijke gebeurtenissen, piekeren en eigenwaarde worden gemeten met behulp van items die overgenomen zijn uit eerdere herhaalde-metingenstudies.

Aan de start van het onderzoek, volgend op het diagnostisch interview, worden slaapgewoonten uitgevraagd met de Munich Chronotype Questionnaire (MCTQ), wordt cognitieve kwetsbaarheid uitgevraagd met de Dysfunctional Attitudes Scale (DAS-A), eigenwaarde met de Rosenberg's Self-Esteem Scale (SES), mastery (locus of control) met de Pearlin Mastery Scale (PMS) en neuroticisme met de Eysenck Personality Questionnaire Revisited Short Scale (EPQ-RSS). Potentiele confounders zoals roken, alcohol/drugs consumptie, lichaamsgewicht, menstruele cyclus en fase worden geregistreerd.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Depressie is een veelvoorkomende psychiatrische stoornis, met een vaak chronisch of recidiverend beloop, en met vergaande consequenties voor de kwaliteit van leven en toekomstige mogelijkheden. De kernsymptomen van depressie zijn depressieve stemming en anhedonie (verlies van interesse of plezier). Fysieke activiteit is op allerlei manieren gerelateerd aan depressie. Personen met een depressie zijn doorgaans minder fysiek actief, en sedentaire personen hebben over het algemeen meer last van depressie. Gezien de negatieve relatie tussen fysieke activiteit en depressieve stemming, zou fysieke inactiviteit herstel van depressie kunnen hinderen.

Fysieke activiteit zou als (onderdeel van) behandeling voor depressie erg waardevol kunnen zijn, maar de effecten van beweginggerelateerde interventies

die in de literatuur gerapporteerd worden zijn bescheiden en niet eenduidig, en de onderliggende mechanismen zijn nog niet duidelijk. Dit is in elk geval ten dele toe te schrijven aan limitaties van eerdere studies; de meerderheid van de studies gebruikte cross-sectionele designs, of longitudinale groepsdesigns met slechts enkele meetmomenten. Deze (nomothetische) onderzoeken zijn geschikt voor generalisatie van de gevonden associaties naar de algemene bevolking, maar vertellen ons weinig over associatiepatronen binnen individuen.

Met de huidige studie hebben we als doel de effectiviteit van beweginggebaseerde interventies voor depressie te verbeteren, door temporele patronen en mogelijke mechanismen op het niveau van het individu te bestuderen. Daaropvolgend willen we de data van alle individuen aggregeren om algemeen geldende patronen en mechanismen te ontdekken.

Doel van het onderzoek

Hoofddoel:

1. Om binnen individuen de temporele patronen van fysieke activiteit en depressieve stemming in kaart te brengen, en hun onderlinge relatie te onderzoeken

Secundaire doelen:

2. Om mechanismen in, en moderatoren van de relatie tussen beweging en stemming binnen het individu te onderzoeken, zoals de sociale context van fysieke activiteit, functioneren van het stress systeem, en cognitief/emotioneel functioneren
3. Om te onderzoeken in hoeverre deze mediërende en modererende factoren specifiek geldend zijn voor het individu of ook algemeen (generieke factoren)

Onderzoeksopzet

De studie bestaat uit het doen van hoog-frequente herhaaldelijke metingen bij meerdere personen. 30 depressieve en 30 niet-depressieve proefpersonen zullen 30 dagen in hun eigen omgeving een elektronisch dagboek bijhouden en speeksel verzamelen. Fysieke activiteit zal gemeten worden met behulp van een bewegingsmeter, die gedragen wordt om de heup of pols. Drie maal per dag vullen proefpersonen vragen in over cognities, gevoelens en activiteiten, en verzamelen ze speeksel met behulp van een synthetisch watje (salivet).

Inschatting van belasting en risico

Er zijn geen risico's verbonden aan deelname aan deze studie. Het onderzoek is niet invasief. De belasting bestaat uit: een inclusieinterview van 1 tot 1.5 uur, het invullen van de dagboeken op vaste tijdstippen (3 x 3 minuten per dag), het dragen van een bewegingsmeter 24 uur per dag, het kauwen op een synthetisch watje drie keer per dag om speeksel te verzamelen. Proefpersonen

moeten zich onthouden van eten en drinken (behalve water) een half uur voorafgaand aan het invullen van de vragenlijsten/verzamelen van het speeksel. Een voordeel kan zijn dat de persoon meer inzicht krijgt in zijn/haar eigen beweging- en stemmingspatronen, en in persoon-specifieke factoren die de stemming kunnen verbeteren.

Contactpersonen

Publiek

Universitair Medisch Centrum Groningen

Hanzeplein 1
Groningen 9713 GZ
NL

Wetenschappelijk

Universitair Medisch Centrum Groningen

Hanzeplein 1
Groningen 9713 GZ
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Leeftijd tussen 20 en 50 jaar

Proefpersonen moeten in staat zijn om 3 keer per dag: een elektronisch dagboek bij te houden, speeksel te verzamelen terwijl deze het dagboek invult, zich te onthouden van eten of drinken (behalve water) een gedurende het half uur voorafgaand aan het verzamelen van speeksel. Bovendien moet de persoon in staat zijn gedurende de hele dag een bewegingsmeter te dragen.;Depressieve proefpersonen:

Voldoet aan DSM-4 criteria van een episode van depressie op het moment van inclusie;Niet-depressieve proefpersonen:

Voldoet niet aan DSM-4 criteria van een klinische depressieve episode (major), depressie syndroom (minor) of episode van dysthymie

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Een diagnose of diagnose in ergens in de afgelopen twee jaar van een psychotische of bipolaire stoornis

Lichamelijke stoornissen die het functioneren van de hypothalamus-hypofyse-bijnieras of het autonome zenuwstelsel ernstig aantasten

Medicatie die het functioneren van de hypothalamus-hypofyse-bijnieras of het autonome zenuwstelsel ernstig aantast

Ernstige problemen met zien of horen (niet te verhelpen door respectievelijk bril/lenzen of gehoorapparaat)

Zwangerschap

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blindering: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 13-03-2012

Aantal proefpersonen: 60

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 02-12-2011

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Goedgekeurd WMO

Datum: 21-03-2013

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL38006.042.11